

EXAMENUL NAȚIONAL DE BACALAUREAT- 2026

Simulare județeană

Proba E. b) Limba și literatura maghiară maternă

Filiera teoretică – Profilul real; Filiera tehnologică;

Filiera vocațională – Toate profilurile (cu excepția profilului pedagogic)

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

I. TÉTEL

(30 pont)

Olvassa el a következő költeményt, majd oldja meg a hozzá kapcsolódó feladatokat!

Petőfi Sándor
Mögöttem a múlt...

*Mögöttem a múlt szép kék erdősege,
Elöttem a jövő szép zöld vetése;
Az mindig messze, és mégsem hagy el,
Ezt el nem érem, bár mindig közel.
Ekkép vándorlok az országuton,
Mely puszta, vadon,
Vándorlok csüggedetten
Az örökkétartó jelenben.*

1846. március 10. előtt

1. Értelmezze a költemény címét! **2 pont**
 2. Nevezze meg a vers témáját! **2 pont**
 3. Mutassa be a költemény vershelyzetének és versbeszédének egy-egy jellemzőjét! **4 pont**
 4. Nevezzen meg egy epigrammára utaló jellemvonást a versben! **2 pont**
 5. Nevezze meg a „*múlt (...) erdősege*” költői képet! **2 pont**
 6. Állapítsa meg a vers rímképletét, majd nevezze is meg! **4 pont**
 7. Állapítsa meg a költemény hangulatát! **2 pont**
 8. Írjon ki a műből két ismétlést és két ellentétet! **4 pont**
 9. Értelmezze a vers utolsó négy sorát! **4 pont**
- Pontot ér a helyes fogalom- és nyelvhasználat és a helyesírás
A terjedelem nem befolyásolja a pontozást. **4 pont**

II. TÉTEL

(30 pont)

Olvassa el a következő szöveget, majd oldja meg a hozzá kapcsolódó feladatokat/válaszoljon a kérdésekre!

Bíró László, a golyóstoll feltalálója 1899. szeptember 29-én, Budapesten, a Nagymező utca 29. szám alatt látta meg a napvilágot, zsidó származású család sarjaként. A családnevet (Schweiger) 1905-ben magyarosították Bíróra.

Eredetileg újságíróként dolgozott, de festéssel is foglalkozott. Az 1930-as években szerkesztette meg Budapesten az első golyóstollat. Felismerte, hogy az újságok nyomásánál használt tinta gyorsabban szárad, és a papíron szárazon és piszkolódásmentesen megmarad. Mivel ez a sűrűbb tinta nem volt cseppfolyós, egy kis golyót szerkesztett a tollba, amely a tintát annak aljára vezette. Ahogy a toll a papíron mozog, a golyó forog, és így veszi fel a tintát, melyet a papírra ken. Bíró első golyóstoll-szabadalmát „töltőtoll” néven 1938. április 25-én jelentette be a Magyar Királyi Szabadalmi Bíróságnak. Nem sokkal utána, 1938. november 23-án „Pépes halmazállapotú tinta és hozzá tartozó töltő-toll” címmel jelentett be újabb szabadalmat.

Még Európában találkozott Agustín Pedro Justo korábbi argentin elnökkel. Az ő javaslatára ment Buenos Airesbe testvérével és egy barátjával, Meyne János Györggyel. A dél-amerikai országban 1943-ban megkapta tollára a szabadalmat, megalakította a Bíró Pens of Argentina céget, és megkezdte az írószer sorozatgyártását Eterpen, majd Stratopen, később Birome (Bíró és Meyne) néven.

A golyóstollal kapcsolatos további kísérleteit azonban már külföldön, Argentínában fejezte be, ahová a zsidóüldözések elől menekülni kényszerült. Argentínában benyújtott találmányára 1943. június 10-én kapott szabadalmat. Az első rendszeres eladásra gyártott golyóstollakat 1945-től Eterpen néven árusították.

Az új íróeszköz – Biropen néven – gyorsan elterjedt az egész világon, és már életében halhatatlanná tette feltalálója nevét. Az angol kormány például azért vásárolta meg a szabadalmat, mert a golyóstoll a repülőgépeken nagy magasságokban is működött, nem folyt ki belőle a tinta. Az 1960-as évektől kezdve a golyóstoll a Föld minden országában elterjedt, és általánosan használt íróeszközzé vált. Angol (brit) nyelvterületen a golyóstollat ma is gyakran „biro” vagy „biro pen” néven említik, Orwell műveiben például kizárólag ezen a néven szerepel.

Bíró Lászlónak több mint húsz találmánya volt, melyeknek csak kis része került gyakorlati alkalmazásra, ám sokuk hatással volt későbbi konstruktörök munkájára.

Már 1930-ban olyan mosógépet népszerűsített, amelyhez közönséges konyhai tűzhely szolgáltatta az energiát. Az általa kidolgozott mód alapján működnek manapság is a golyós dezodorok. Automatikus sebességváltója iránt a General Motors mutatott nagy érdeklődést. (A gyár azonban a terveket nem hasznosításra, hanem a konkurencia megelőzése céljából vásárolta meg.)

Bíró László József 1985. október 24-én halt meg új hazájában. Születésnapja, szeptember 29-e 1986-tól Dia del Inventor (a Feltalálók Napja) Argentínában, illetve az Argentin Feltalálók Napja. Utolsó budapesti lakhelyét (Cimbalom utca 12.) emléktábla jelzi.

(a mazsike.hu cikke alapján)

1. Írjon ki a szövegből 2 kulcsszót!

2 pont

2. Târsitsa a șzövegben megjelenő évszámokat/dátumokat a hozzájuk tartozó eseményekkel! Írja át a vizsgalpra a helyes târsításokat! **5 pont**

Évszámok:

- 1) 1899.
- 2) 1930.
- 3) 1938. április 25.
- 4) 1943.
- 5) 1945.

Események:

- a. Megkezdődött a golyóstoll sorozatgyártása.
- b. Ebben az évben született meg a golyóstoll feltalálója.
- c. Bíró bejelentette első golyóstoll-szabadalmát.
- d. Bíró szabadalmat kapott a golyóstoll tökéletesített változatára.
- e. Bíró egy olyan mosógépet népszerűsített, melyhez a konyhai tűzhely szolgáltatott energiát.

3. Mi volt a golyóstoll feltalálójának családneve, mielőtt azt Bíróra magyarosították volna? Írja ki a szövegből az erre vonatkozó információt! **2 pont**

4. Értelmezze a következő kifejezéseket!

menekülni kényszerült; halhatatlanná tette feltalálója nevét; nagy érdeklődést mutatott; a konkurencia megelőzése céljából

4 pont

5. Bíró László újságírói mivoltából kifolyólag jutott arra a felismerésre, hogy az újságok nyomásánál használt tinta gyorsabban szárad, és a papíron szárazon és piszkolódásmentesen megmarad. Hogyan kamatoztatta ezt a felismerését? Emelje ki a szövegből azokat az információkat, amelyek a golyóstollak működési elvét mutatják be! **4 pont**

6. Írja át a vizsgalpra a helyes válasz betűjelét! **2 pont**

Az újságírás mellett:

- a. szobrászattal foglalkozott
- b. üvegöntéssel foglalkozott
- c. fazekassággal foglalkozott
- d. festéssel foglalkozott

7. Igazak (I) vagy hamisak (H) a következő kijelentések? Írja át a vizsgalpra a kijelentések betűjelét és az I vagy H jelölést! **3 pont**

- a. Bíró László Agustín Pedro Justo korábbi argentin elnök javaslatára ment Buenos Airesbe testvérével és egy barátjkkal, Meyne János Györggyel.
- b. Bíró László Argentínába menekült a zsidóüldözések elöl.
- c. Az első rendszeres eladásra gyártott golyóstollakat 1945-től Birome néven árusították.

8. Írjon ki a szövegből 2 olyan érvet, ami alátámasztja az alábbi kijelentést! **4 pont**

„Az új íróeszköz már életében halhatatlanná tette Bíró László nevét.”

9. Bár Bíró Lászlónak több mint húsz találmánya közül csak kevés került gyakorlati alkalmazásra, sokuk hatással volt későbbi konstruktörök munkájára. Emeljen ki két példát ezen találmányok közül! **2 pont**

10. Írja át a vizsgalpra a helyes válasz betűjelét!

Bíró László „születésnapja, szeptember 29-e 1986-tól Dia del Inventor (a Feltalálók Napja) Argentínában, illetve az Argentin Feltalálók Napja.”

A fenti mondatban a beszélő

- a. véleményét fejezi ki, miszerint szomorú, hogy Bíró László emlékét az argentinok nagy tisztelettel kezelik, szemben a magyarokkal;

- b. azt az álláspontját fejtí ki, miszerint minden feltaláló megérdemelné, hogy külön ünneppont szenteljenek neki a naptárban
 - c. arra utal, hogy az argentinok fent említett gesztusa Bíró László személye iránti tisztelettról tanúskodik;
 - d. sajnálatát fejezi ki, hogy Bíró László személye nem örvend még szélesebb körű tiszteletnek.
- 2 pont**

III. TÉTEL

(30 pont)

Írjon értekezést körülbelül két oldal terjedelemben *A szerelem élménye az epikában* címmel egy ön által választott magyar szépirodalmi mű alapján! Értekezését egyetlen irodalmi alkotás alapján írja meg, figyelembe véve az alábbi értelmezési szempontokat!

- 1. a választott mű műfaji sajátosságai **2 pont**
- 2. a választott műben ábrázolt emberkép (pl. romantikus, realista, naturalista, modern) **4 pont**
- 3. a szerelem megjelenítése a választott műben **4 pont**
- 4. a különböző értékrendeket képviselő szereplők jellemábrázolása **4 pont**
- 5. az értékrendek hatása a történetalakításra, a szereplők sorsára **4 pont**

Pontot ér a témának megfelelő szövegválasztás (a szerző helyes megnevezése – 1 pont, a cím helyes formája – 1 pont; a téma szempontjából releváns mű választása – 2 pont) és az értekezés megfogalmazási módja (logikus gondolatmenet, szövegkohézió – 2 pont, helyes fogalom- és nyelvhasználat – 2 pont, helyesírás – 2 pont, valamint az értekezés tartalmi és formai jegyeinek betartása – 2 pont)

12 pont